

Fredningsforslag i Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Furesø kommuner

Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser

Udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening 2008

Bagsværd Sø

Dato: 25. juni 2008
Arkivnummer: 1455-110036
Sagsbehandler: Birgitte Bang Ingris, 39174019, bbi@dn.dk

Fredningsnævnet for København
Retten i Lyngby
Hummeltoftevej 10
2830 Virum

Forslag til fredning af Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser

Indholdsfortegnelse:

1. Baggrunden for fredningsforslaget	side 3
2. Fredningsforslagets afgrænsning	side 14
3. Planlægnings- og fredningsmæssige forhold	side 14
4. Forslag til fredningsbestemmelser	side 20

Bilag:

- Bilag 1: Areal- og lodsejerliste
Bilag 2: Budgetoverslag
Bilag 3: Bemærkninger til budgetoverslaget

Kortbilag 1: Fredningskort i 1:5.000 og oversigtskort i 1:20.000

Kortbilag 2: Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 mv.

1. Baggrunden for fredningsforslaget

Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser er beliggende i Mølleådalens nedstrøms Furesøen. Mølleådalens rummer nogle af Danmarks største landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative værdier. På den baggrund besluttede Danmarks Naturfredningsforening i 1993 at tage initiativ til at få hele Mølleådalens fredet i en række etaper. En fredningssag for Mølleådalens fra Lyngby Sø til Øresund blev rejst i 1993 og afsluttet i 2001-2003. I 1994 udsendte Danmarks Naturfredningsforening et foreløbigt fredningsforslag for Mølleådalens fra Lyngby til Farum. Det blev herefter stillet i bero efter anbefaling fra Skov- og Naturstyrelsen, fordi en stor del af området allerede var fredet, og fordi der ikke var nogen aktuelle trusler.

Bagsværd Sø med omgivelser har imidlertid været under et stigende pres fra både rosporten og grundejere omkring søerne. Der har bl.a. været overvejelser fremme om at udbygge det eksisterende rostadion på Bagsværd Sø og flere grundejere har ønsket tilladelse til byggeri nord for Bagsværd Sø. Det er sagsrejsers ønske, at de eksisterende rosportsfaciliteter i og omkring søerne fortsat kan udnyttes og forbedres, men at det må ske uden at forringe områdets landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative værdier.

Starten på et "otter"-løb. Startområdet er 1930'erne gravet delvis ind i den nu fredede ellesump ved Radiomarken.

Fredningsrejser vurderer på den baggrund, at det er nødvendigt at rejse en fredningssag, som fastlægger rammerne for byggeri og anlæg i og omkring Bagsværd Sø for at sikre og forbedre områdets landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative værdier.

Formålet med fredningsforslaget er primært at sikre Bagsværd Sø, men der er gode argumenter for også at sikre Lyngby Sø med omgivelser imod indgreb, som vil forringe landskabet, naturen, kulturhistorien og den rekreative anvendelse. Samtidig er det formålet at sikre grundlag for naturpleje, naturgenopretning og andre forbedringer til gavn for naturen, landskabet og områdets rekreative anvendelse.

Sagsrejser finder det derfor naturligt samtidig at få fredet Lyngby Sø og moderniseret fredningen af Lyngby Åmose med omgivelser samt at få fredet Aldershvile Skov og Bøndernes Hegn, så hele det fredningsværdige landskab mellem Lyngby og Furesøen fremover er fredet.

Lyngby Sø og Lyngby Åmose rummer store landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative værdier, som også bør sikres og forbedres gennem en fredning. Lyngby Åmose blev fredet i 1949 for at sikre, at den udelukkende måtte benyttes som parkanlæg. Dens meget store naturmæssige værdier er slet ikke omtalt i fredningen, og der er derfor behov for en modernisering af fredningen, så dens naturmæssige værdier kan sikres og forbedres gennem en plejeplan.

Aldershvile Skov og Bøndernes Hegn er statsskove, mens de åbne arealer vest for Bøndernes Hegn er privatejede. Ud over store landskabelige værdier, rummer området en meget spændende kulturhistorie som bør beskyttes og formidles. Med fredningen skabes adgang til at sikre pleje af området, forbedret offentlig adgang og en bedre beskyttelse imod byggeri og anlæg.

Kajanlæg for 25 katamaraner ved Bagsværd roklubberne i Regattaområdet

Udstyr ved Bagsværd roklubberne i Regattaområdet med tilskuer pladserne i baggrunden.

Danmarks Naturfredningsforening tog på den baggrund i 2006 initiativ til et samarbejde med de tre involverede kommuner, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Værløse (nu Furesø) om udarbejdelse af dette fredningsforslag. Samarbejdet har resulteret i, at alle tre kommuner er positive overfor en fredning, men at Furesø Kommune og Lyngby-Taarbæk Kommune indtil videre overvejer at være medrejsere på fredningssagen, mens Gladsaxe Kommune på enkelte punkter er uenig i fredningsforslaget. Det er baggrunden for at ingen af kommunerne indtil videre har ønsket at være medrejsere på fredningssagen. Undervejs har DN holdt adskillige møder med de tre kommuner, hvorunder også en repræsentant fra Danmarks Idræts-Forbund har deltaget, således at deres synspunkter er sagsrejser bekendt.

Endelig afholdt Gladsaxe Kommune i efteråret 2007 et offentligt møde på Gladsaxe Rådhus for at gøre alle de berørte parter bekendt med planerne om at rejse en fredningssag og give dem mulighed for at udtale sig.

Ejerforholdene indenfor fredningsområdet er således: Der er i alt 108 lodsejere, hvoraf 103 er private, som tilsammen ejer 47 ha af fredningsområdets i alt 377 ha.

Landskabet

Landskabet omkring Bagsværd Sø og Lyngby Sø er dannet ved, at der under isens afsmeltning efter sidste istid i det nordøstjællandske område dannedes flere store øst-vestgående tunneldale. Tunneldalene blev skabt det smeltevand, der strømmede væk under isen

efterhånden som isskjoldet i Østersøen mistede sit greb i underlaget og en smeltende baltiske isstrøm flød ind over Danmark. Bagsværd Sø og Lyngby Sø er beliggende i den tunneldal, der begynder ved Klampenborg og som udmunder vest for Furesøen.

Bagsværd Sø er på 119 ha og er afgrænset af Frederiksdal Skov, Bøndernes Hegn og Aldershvile Skov mod nord og vest. Mod syd afgrænses søen af flere kultiverede parkområder bl.a. Aldershvile Slotspark og den fredede Bagsværd Søpark samt af villabebyggelse. Mod øst afgrænses søen af ellesump ved Radiomarken, som er også er fredet. Ellesumpen er som det eneste område i Gladsaxe Kommunes rapport fra 2007 "Vandområder i Gladsaxe Kommune" karakteriseret som værende af national betydning. Midt i søen ligger øen Gåseholm.

Bagsværd Sø set fra vest på en bakke i Aldershvile Skov. I forgrunden ses en af rospøtens katamaranbåde

Tilskuerpladserne i målområdet, som ligger i Aldershvile Skov lige op til Kobberdammene

Frederiksdal Skov er stærkt kuperet ned til Bagsværd Sø, og indgår ikke i fredningsforslaget, da den allerede er fredet, og da der ikke vurderes at være behov for en modernisering af fredningen.

Bøndernes Hegn og Aldershvile Skov er på 86 ha. Det er meget bakkede skove domineret af bøg med en mindre del nåletræer. Der er tre idylliske skovsøer ved navn Kobberdammene ved foden af Højnæsbjerg. Skoven gennemskæres af et gammelt stendige fra Theodor Holmskjolds tid. Den vestligste del af fredningsområdet er en idyllisk mosaik af græssede enge, overdrev og skovbryn.

Holmskjolds stendige i Aldershvile Skov

Kælkebakken Højnæsbjerg i Aldershvile Skov. Kælkebakkens historie går tilbage til 1915

Aldershvile Slotspark er på 12 ha og blev anlagt 1780 i den engelske landskabelige havestil med store plæner, kanaler og broer. Parken og slottet blev købt af Gladsaxe Kommune i 1927 og har siden da været offentlig park.

Lyngby Sø er på 58 ha og er afgrænset af Lyngby Åmose mod nord, af Søpromenaden mod øst og af villakvarterer og Folkeparken mod syd og vest. Midt i søen ligger 2 mindre øer.

Lyngby Åmose ligger ved den nordlige bred af Lyngby Sø. Den er på ca. 50 ha, og blev fredet i 1949. Åmosen er dannet ved, at vegetationen efter istiden voksede ud over den nordlige lavvandede del af Lyngby Sø. Her opstod først næringsrige kær, der senere udviklede sig til højmoselignende fattigkær domineret af tørvemosser (Sphagnum). I forbindelse med anlæggelsen af stier gennem mosen i 1930'erne blev den mere tør. Rødel, pil, birk, tørtst og kvalkved bredte sig ud over mosefladen, der nu er næsten helt dækket af træer. De mest værdifulde fattigkær er stadig bevaret og plejes for at forhindre tilgroning med buske og træer.

Naturen

Bagsværd Sø og Lyngby Sø

De to søer er naturmæssigt og fysisk tæt sammenhængende og begge søer er fra naturens side næringsrige alkaliske søer, der indtil for 100 år siden var klarvandede. De havde dengang en udbredt undervandsvegetation bestående af 14 forskellige undervandsplanter bl.a. Kruset Vandaks, Glinsende Vandaks og Aks-tusindblad samt et rigt og varieret dyreliv. På grund af kraftig forurening med spildevand fra både husholdninger og industri siden begyndelsen af 1900-tallet, var al undervandsvegetationen forsvundet i midten af 1950'erne.

Spildevandsforureningen er nu ophørt bortset fra overløb fra kloaknettet med fortyndet spildevand ved kraftig nedbør. Søernes bundslam indeholder imidlertid store depoter af især fosfor, som er årsagen til, at vandkvaliteten i søerne stadig er meget ringe med uklart vand og kraftig algevækst.

Ved Bagsværd Søes sydlige bred vokser skoven nogle steder helt ud i vandkanten.

Kruset Vandaks findes nu igen i Bagsværd Sø, og Aks-Tusindblad er netop fundet i Lyngby Sø ved tilløbet fra Furesøen. Det er således tegn på en vis forbedring af vandkvaliteten, men de opfylder langt fra deres målsætning i regionplanen om, at de skal have "et upåvirket eller kun svagt påvirket alsidigt dyre- og planteliv og gode hygiejniske forhold." Bagsværd Sø har været kendt for at have en stor bestand af sandart, indtil den for 10 år siden blev ramt af sygdom.

Både Bagsværd Sø og Lyngby Sø har behov for naturgenopretning for at opfylde målsætningen i regionplanen, og så de igen kan blive klarvandede søer med en rig undervandsvegetation og et alsidigt dyreliv.

Lyngby Sø set i morgendis mod vest fra Folkeparken

Lyngby Åmose

Lyngby Åmose er et af de mest værdifulde og varierede naturområder i Hovedstadsområdet med både fattigkær, rigkær og ellesumpe. Fra N. Mortensens Nordsjællandsflora fra 1872 ved vi, at mosen dengang var et åbent kærrområde med nogle få mindre birke- og pilekrat. Der var på det tidspunkt så mange sjældne planter i mosen, at den blev fremhævet som "et af de for botanikeren interessanteste punkter i Danmark".

Der er fundet næsten 300 forskellige karplanter i mosen og ca. 450 forskellige svampe. Der findes bl.a. større bestande af Tue-Kæruld, Tranebær, Rundbladet Soldug, Hedelyng, Mose-bølle, Revling, Kærmysse, Bukkeblad og Avneknippe, mens der stadig er meget sjældne arter som Blomstersiv, Grenet Star og Femradet Ulvefod. Der findes desuden en stor bestand af bl.a. padder, snoge og sankthansorme.

Tue-Kæruld i Lyngby Åmose, hvor en omfattende naturpleje siden 1950'erne har forhindret, at området er groet til.

Aldershvile Skov, Kobberdammene og Bøndernes Hegn

Aldershvile Skov og Bøndernes Hegn er domineret af bøgeskov og indeholder en del gamle træer, der bl.a. er levested for insekter, fugle og flagermus. Søerne og skovbrynene omkring græsningsarealerne er et værdifuldt fourageringsområde for bl.a. flagermus.

Især i området ved Kobberdammene lige bag det eksisterende tilskueranlæg er der gode fourageringsmuligheder for flagermus, som er beskyttet af habitatdirektivets bilag IV. Det medfører, at de er beskyttet overalt også uden for Habitatområderne. De må ikke fanges, dræbes eller forstyrres eller deres levesteder må ikke ødelægges. Der er 5 flagermusarter, der yngler og fouragerer ved Bagsværd Sø og Kobberdammene. Det er vandflagermus, brunflagermus, dværgflagermus, troldflagermus og skimmelflagermus.

For alle disse flagermusarter er Bagsværd Sø og dens umiddelbare omgivelser med mange insekter og med en rig og varieret trævegetation et vigtigt fourageringsområde. Det er meget sandsynligt, at alle 5 arter har en eller flere ynglekolonier i området. Træer med hulheder, der er egnede for flagermus er en mangelvare, og flagermusene skifter mellem flere sådanne træer. Det er derfor vigtigt at man undgår fældning af træer med hulheder og træer med potentiale for at blive hule.

Efterårsfarvernes rødlige skær har måske lagt navn til Kobberdammene.

Tilskuerområdet i målområdet og Kobberdammene. Kilde: Gladsaxe Kommunes hjemmeside.

Ved Kobberdammene er der bl.a. fundet en række padder og krybdyr, herunder spidssnudet frø og stor vandsalamander, som er på EF-habitatdirektivets bilag IV. Området karakteriseres som værende af regional værdi. Området karakteriseres i Gladsaxe Kommunes rapport "Vandområder i Gladsaxe Kommune 2007", som havende stor landskabelig værdi der indgår som et vigtigt vådområde i Hareskoven.

Kulturhistorien

Arkæologiske fund viser, at der har været beboelser langs nordsiden af Bagsværd Sø i jægerstenalderen, idet der inden for de senere år er fundet spor efter 3 bopladser fra denne periode.

Mølleådalen er industriens vugge i Danmark og både Bagsværd Sø og Lyngby Sø har fungeret som mølledamme, siden de første møller blev anlagt i Lyngby for omkring 1000 år siden. Det har senere i 1300-1400 tallet ført til en vandstandsstigning på 1-1,5 m i Lyngby Sø og Bagsværd Sø. Det medførte, at ca. 100 ha omkring Bagsværd Sø blev oversvømmet, og at Aldershvilepynten blev reduceret væsentligt.

Kobberdammene i Bøndernes Hegn er gamle tørvegrave, som leverede tørv til såvel Aldershvile som til borgerne i København fra ejendommen Højgård. De tre søer ligger på linie smukt "gemt" i Aldershvile Skov i området ved foden af Højnæsbjerg nær Bagsværd Sø.

Tegning af Frederiksdals omgivelser fra Müllers værk Flora Frødrichsdalina 1767.

I midten af 1700-tallet udstykkede Frederiksdal Gods det område nord for Bagsværd Sø, hvor landstederne Sophienholm, Christianslyst, Søro, Marienborg og Tusculum i dag ligger. Sophienholm opstod i 1767, da Theodor Holmskjold fik fæstebrev på grunden ned til Bagsværd Sø.

Sophienholm er i dag et vigtigt kulturcentrum i Lyngby-Taarbæk Kommune

Udsigten fra Sophienholm.

Han var uddannet læge og botaniker og blev senere både førstedirektør i det danske postvæsen, direktør for Den Kongelige Porcelænsfabrik og hofchef for enkedronning Juliane Marie. Det blev indledningen til en række varige spor i området. Udover Sophienholm købte Holmskjold 5 gårde i Lyngby og et område på sydsiden af Bagsværd Sø. Her drænedede han ved etablering af kanalsystemer et sumpet område, hvor han opførte Aldershvile Slot i 1780'erne og anlagde den 12 ha store Aldershvile Slotspark i den engelske landskabelige havestil med store plæner, kanaler og broer. Området blev gennem 1800-tallet ejet af en del personer og senest den kendte grevinde fra Bagsværd, som beboede Aldershvile Slot, da det nedbrændte i 1909.

Parken og slottet blev købt af kommunen i 1927, og i 1973-76 blev ruinen delvis istandsat og fredet som jordfast fortidsminde. I 1993 har slotsruinen med omgivelser gennemgået en større renovering.

Aldershvile Slotspark i engelsk havestil.

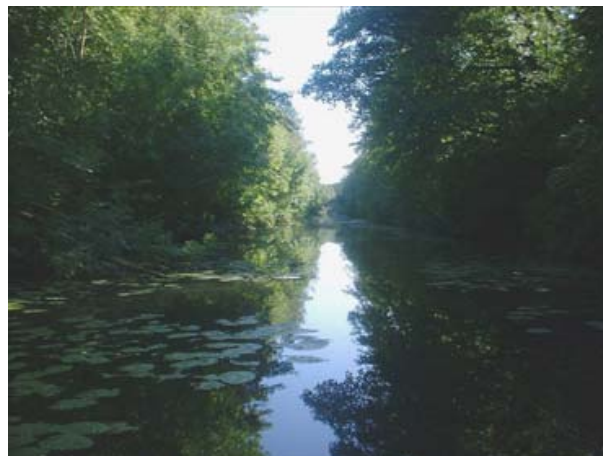
Parkens broer bruges ofte som kulisse for bryllupsbilleder

Marienborg stammer fra cirka 1745 og blev opført som sommerbolig for søofficeren og direktøren for Asiatisk Kompagni, Olfert Fischer. I 1934 blev ejendommen købt af højesteretssagfører Christian Ludvig David, som i 1960 testamenterede bygningen, området og

indboet til staten. Den trelængede ejendom med tilhørende tjenestebolig bruges i dag primært til møder, middage og officielle sammenkomster med statsministerparret som værter. I enkelte perioder har Marienborg dog også fungeret som egentlig privatbolig for statsministeren.

Villa Tusculum med statsministerboligen Marienborg i baggrunden.

Fæstningskanalen (Mølleåen), som er yndet udflugtsmål for kano- og kajaksejlere.

I den nordlige del af fredningsområdet ligger en del af Københavns fæstningsanlæg, som blev gennemført i løbet af 1800-tallet. Baggrunden for opførelsen var bombardementet på København i 1807, hvorefter det stod klart, at der var brug for en fæstning som lå længere væk fra hovedstaden. På den baggrund opførtes fra Utterslev Mose og nordover en kæde af forter og batterier. Disse forsvarsanlæg (Vestvolden, forter og batterier) blev yderligere knyttet sammen gennem en planlagt oversvømmelse. Ved at sænke vandstanden i Furesøen og lede vandet gennem en kanal (Fæstningskanalen) kunne man skabe et Nordre og et Søndre Oversvømmelsesområde samt gøre et naturligt vandområde endnu større, nemlig Kagsmosen. Der var altså skabt mulighed for et sammenhængende vandområde helt fra Øresund til Køge Bugt. Fæstningskanalen har sin begyndelse ved Hjortholm Voldsted, Frederiksdal, hvor Mølleåen forbinder Furesø med Lyngby Sø. Det var tanken at lede vand gennem et kanalsystem og dermed oversvømme lavere liggende områder for at besværliggøre en fjendes fremrykning. Den før så yndigt slyngede Mølleåen, blev dermed til en vital del af fæstningsanlægget ved at den blev gravet ud og gjort bred. Den blev snorlige og klar til at tonse Furesøens vande af sted i en rasende fart, så det kunne oversvømme adgangsvejene mod København fra nord. Der blev aldrig brug for forsvarsanlægget, men rekreativt har fæstningsanlægget sin berettigelse, og bruges blandt andet af de mange kano- og kajaksejlere, der hele sommerhalvåret bevæger sig rundt i hele Mølleå-systemet.

I 1930'erne blev der etableret et rostadion på Bagsværd Sø, som blev kraftigt udbygget i 1960'erne med voldsomme terræændringer i start- og målområdet til følge. I 1987 blev robanerne uddybet. Det bortgravede materiale blev deponeret i søens nordside som en mindre ø og i Radiobugten, som dermed blev mere lavvandet.

Lyngby Åmose var indtil 1930'erne opdelt i lodder med tilknytning til gårdene i Virum. Der blev skåret rør til tagdækning, og krattene leverede brændsel til opvarmning og madlavning. Det medførte, at trævæksten blev holdt nede, så Lyngby Åmose fremstod som et kærrområde med lave krat. I årene fra 1934-40 opkøbte Lyngby-Taarbæk kommune størstedelen af mosen og anlagde de nuværende stier og broer. Arbejdet blev udført som beskæftigelsesforanstaltning for unge arbejdsløse. Efter krigen fortsatte opkøbene, og i 1949 blev Lyngby Åmose fredet.

Friluftsliv og rekreation

Lyngby Sø og Bagsværd Sø med omgivelser har været præget af friluftsliv og rekreation i mere end 100 år. Bådfarten, bådudlejningerne, Frederiksdal, Aldershvile og Sophienholm har bidraget kraftigt hertil.

En af bådfartens motorbåde på vej ind befæstningskanalen fra Lyngby Sø mod Frederiksdal

Kajak roer nyder afstemning på Bagsværd Sø

"Naturskøn, fredelig sejlads på søerne lige nord for København - ad Fæstningskanalen over Lyngby Sø til Nybro Kro og videre ud på Bagsværd Sø, hvor der lægges til ved Sophienholm, Bagsværdvej, Aldershvile og Regatta Pavillonen. Herfra returneres til Sophienholm, Nybro Kro og Lyngby." Således er der at læse i en nutidig reklame for Bådfarten. Da bådfarten i 1976 blev overtaget af kommunerne omkring Furesøen, Lyngby Sø og Bagsværd Sø, havde den allerede sejlet på søerne i over 80 år og var blevet en institution, som ingen ville undvære. Bådfartens popularitet hos Storkøbenhavns befolkning og hos hovedstadens turister fremgår af, at den - bortset fra Københavns Havnerundfart og selskabet "Hjejlen" på Silkeborg-søerne - er den største af sin slags i Danmark. Bådfarten har i dag seks motorbåde, hvoraf de fire besejler Lyngby Sø, Bagsværd Sø og Mølleåen, og de resterende to både besejler Furesøen og Vejlesø. Der sejles i sæsonen fra maj til september i fast rutefart på de fire ruter. De to ældste af bådene "Prinsesse Alexandrine" og "Prins Christian" er bygget i henholdsvis 1895 og 1896 og har således været med fra starten. De har sejlet med damp, benzin, gasgenerator og nu med diesel.

Ved Lyngby Sø og Bagsværd Sø ligger en række større roklubber, kanoklubber og kajakklubber.

Der foregår en hel del lystfiskeri i både Lyngby Sø og Bagsværd Sø. Fiskeri på begge søer er tilladt hele året med medegrej.

Stor aktivitet i Fæstningskanalen ved Nybro bådudlejning.

Fiskeri på Aldersvilepynten i Bagsværd Sø.

Udlejning af både foregår bl.a. ved Nybro og Frederiksdal. Udlejningen sker både til lystfiskere, motionister og folk der blot ønsker en stille sejltur på søerne.

Vinteraktiviteter på Lyngby Sø, da den milde vinter i 2006 pludselig ændrede karakter midt i marts måned.

Vintermorgen på isdækket Lyngby Sø set fra Havnen.

Aldersvile Skov er en såkaldt "hundeskov", hvor hunde må løbe løs. Det gør skoven til et populært mål for vandreturen hos mange andre end de omkringboende. Herudover er rollespil, kælkning og kørsel på mountainbikes nogle af de mange aktiviteter, der foregår i Aldersvile Skov.

Stiforbindelser

Der er offentlige stier hele vejen rundt om både Bagsværd Sø og Lyngby Sø bortset fra strækningen mellem Sophienholm og Nybro, hvor man må benytte fortov og cykelsti langs Nybrovej.

I Lyngby Åmose er der et stort stisystem, der er et resultat af et beskæftigelsesprojekt, som Lyngby-Taarbæk Kommune gennemførte i 1934-40.

Et sammenhængende stiforløb gør det muligt at gå hele vejen rundt om Lyngby Sø. På billedet går turen gennem Folkeparken syd for søen.

På vej ind i Lyngby Åmose af Prinsessestien

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilag 1.
Fredningsforslaget omfatter ca. 377 ha.

3. Planlægnings- og fredningsmæssige forhold

Regionplanforhold/ landsplandirektiv

I regionplan 2005 for Hovedstadsregionen er stort set hele området udlagt som:

- område med landskabelige værdier
- område med biologiske værdier – kerneområder og spredningskorridorer
- regionalt og lokalt friluftsområde i fingerplanens grønne kiler
- område med geologiske værdier

Området i Lyngby-Taarbæk Kommune nord for Bagsværd Sø er i regionplan 2005 udlagt som kulturmiljø og som område med kulturhistoriske værdier.

Kommuneplanforhold:

Af Kommuneplan 2005 for Gladsaxe Kommune fremgår det, at fredningsområdet i Gladsaxe Kommune stort set i sin fulde udstrækning er udlagt som park eller grønt område. Således fremgår det, at for Hareskoven (Aldershvile Skov), Regattapavillonen og Aldershvile Slotspark og Nybropynten er det intentionen at fastholde landskabsområderne således, at deres nuværende karakter og særpræg bevares.

Af Kommuneplan 2005 for Lyngby-Taarbæk Kommune fremgår det, at fredningsområdet i Lyngby-Taarbæk Kommune stort set i sin fulde udstrækning er udlagt som bevarings- og friluftsområde, hvor der ikke må opføres bebyggelse.

Af Kommuneplan 2005 for Værløse Kommune fremgår det, at fredningsområdet i Furesø Kommune er udlagt til grønne områder, landbrug og skov.

Lokalplanforhold

Gladsaxe Kommune:

Lokalplan 74 fra 1993 omfatter dele af fredningsområdet syd for Bagsværd Sø. Af lokalplanen fremgår det

- at Aldershvile Slotsparkes anvendelse fastholdes som park, og der fastlægges en bevaringsbestemmelse for kanalsystemet i parken. Dette er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne.
- At Haraldsgave anvendes til kostafdeling/kollegium i tilknytning til Bagsværd kostskole. Lokalplanen giver mulighed for en begrænset udbygning i direkte tilknytning til det eksisterende bygningskompleks. Dette er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne såfremt der ikke bygges indenfor fredningsområdet.
- At fire private boliger umiddelbart vest for Haraldsgave er omfattet af lokalplanen. Her følger fredningsgrænsen søbeskyttelseslinien, som i forvejen har virket begrænsende ind på byggeri.
- At Regattapavillonen mv. fastlægges til fritidsformål, søsportsaktiviteter og restaurant, og ubebyggede arealer skal anlægges efter en samlet plan godkendt af byrådet. Fredningen fastlægger en byggelinie indenfor hvilken der kan ske en begrænset udvidelse af det eksisterende byggeri på nogle vilkår.
- At en mindre del af fredningsområdet er beliggende indenfor et område der i lokalplanen er udlagt som åben-lav boligbebyggelse. Området ligger umiddelbart øst for Aldershvile Skov og er omfattet af en gammel fredning, der hindrer byggeri. Fredningen fastholder de tidligere bestemmelser, således at der fortsat ikke kan bygges på det areal der er omfattet af fredning.
- At et lille område i sydligste hjørne af Aldershvile Skov er omfattet af lokalplanens bestemmelser, således at der gives mulighed for etablering af en mindre pavillon, et udflugtshus, primært til brug for kommunens daginstitutioner ved udflugter til Hareskoven. Fredningen fjerner muligheden for at der indenfor fredningsområdet opføres dette byggeri. Umiddelbart udenfor fredningsområdet vil der imidlertid kunne opføres en pavillon hvis der er behov for det.

Lyngby-Taarbæk Kommune:

Lokalplan 5 fra 1979 for Folkeparken i Lyngby fra har til formål at muliggøre den eksisterende bebyggelse og at bibeholde Folkeparken som parkanlæg.

Lokalplan 203 fra 2006 for Spurvehuset, Hummeltoftevej 165 i Sorgenfri bydel har til formål at sikre, at landskabskarakteren bevares i det område, der indgår i fredningen. Der må ikke opføres nogen form for bebyggelse eller opstilles skure, campingvogne, master, pergolaer eller lignende i området.

Lokalplan 194 for etageboliger ved Mortonsvej og Baune Allé i Ulrikkenborg bydel har bl.a. til formål at sikre, at Pynten omdannes til grønt område og at sikre, at træbeplantning langs Fæstningskanalen og Lyngby Sø bevares.

Bagsværd Sø's nordøstlige bred er domineret af store landsteder.

Zonestatus

I Gladsaxe Kommune ligger Bagsværd Sø og Aldershvile Skov i landzone, mens området ved Regattapavillonen, Nybropynten og Aldershvile Slotspark ligger i byzone. Kommunen har dog truffet en beslutning om at byzonearealer, der ikke anvendes til byformål, og som er beliggende i det regionale landskabsområde, kan tilbageføres til landzone. Det gælder blandt andet ifølge kommuneplanen de tre nævnte områder.

I Lyngby-Taarbæk ligger Lyngby Sø, Lyngby Åmose og arealerne nord for Bagsværd Sø i landzone.

I Furesø Kommune ligger fredningsområdet i landzone.

Eksisterende fredninger

Inden for det område, der foreslås fredet, er der følgende fredninger:

- Lyngby Åmose, der blev fredet 14.01.1949 og den er på 50 ha med bl.a. værdifulde fattiggær og ellesumpe.
- Længs Lyngby Sø's vestlige bred er der en sti- og udsigtsfredning fra Folkeparken til Nybro (Sti nr. 7 i stifredninger iht. lov nr. 595 af 13.11.1940). Den blev fredet 26.05.1950. Da fredningen indgår i Ekspropriationskommissionens afgørelse bliver denne ikke ophævet i forbindelse med den nye fredning.
- Der er en udsigtsfredning fra 09.05.1954 for et mindre område ved Nybrovej på matr. nr. 27b og 27c Bagsværd.
- Der er en mindre fredning langs Aldershvile Skov ved Skovbrynet helt ned til Bagsværd Sø fra 13.02.1939

Foto af området ved Nybrovej, som i dag er fredet af en udsigtsfredning fra 1954.

Af væsentlige fredninger umiddelbart udenfor fredningsområdet skal nævnes:

- Bagsværd Søpark syd for Bagsværd Sø, hvor fredningen blev moderniseret i 2007.
- Frederiksdal Gods nord for Bagsværd Sø, der blev fredet i 1943.
- Radiomarken sydøst for Bagsværd Sø, der blev fredet i 1993.

Naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinier og § 3-områder

Både omgivelserne omkring Bagsværd Sø og Lyngby Sø er omfattet af naturbeskyttelseslovens 150 meter søbeskyttelseslinie, mens skovenes omgivelser er omfattet af naturbeskyttelseslovens 300 meter skovbyggelinie. Der er dog for år tilbage gennemført en reduktion af disse beskyttelseslinier i nogle af de bebyggede områder. Endelig er der beskyttelseslinier omkring de jordfaste fortidsminder. Samtlige bygge- og beskyttelseslinier fremgår af fredningskortet.

Både Bagsværd Sø og Lyngby Sø er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, som er den generelle naturtypebeskyttelse. Lyngby Åmose er som mose beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Samtlige § 3 beskyttede områder fremgår af kortbilag 2.

Stendiget i Aldershvile Skov er beskyttet efter Museumslovens § 29 a.

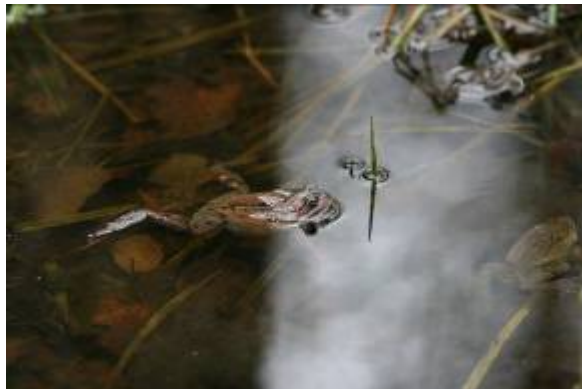
Internationale beskyttelsesområder

Fredningsforslaget omfatter ingen Natura 2000 områder, men støder ved den vestlige ende af Bagsværd Sø op til Habitatområde 123 Øvre Mølleå, Furesø og Frederiksdal Skov, jf. kortbilag 2. Habitatområdet rummer bl.a. Store Hulsø og tilstødende vådområder.

Efter Naturbeskyttelseslovens § 36 stk. 3 og 4 skal fredningsforslag uden for internationale naturbeskyttelsesområder redegøre for, at fredningen ikke forringer naturtyper og levesteder for arter eller forstyrre arter inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, som området er udpeget for.

I april 2007 registreres sumpvindelsnegl for første gang ved Bagsværd Sø af Kaare Fog

Brun frø ved Nybropyntens sumpe.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 123 er følgende arter og naturtyper:

- Skæv vindelsnegl
- Sump vindelsnegl
- Lys skivevandkalv
- Stor kærguldsmed
- Stor vandsalamander
- Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- Brunvandede søer og vandhuller
- Vandløb med vandplanter
- Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- *Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- Riggær
- Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- Bøgeskove på muldbund
- Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
- * Skovbevoksede tørvemoser
- *Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Fredningsrejser vurderer at fredningen vil få en positiv effekt på det beskyttede område, da fredningen forbyder vandindvinding indenfor fredningsområdet, medmindre det kan påvises at der ingen effekt overhovedet bliver på de beskyttede naturtyper. Fredningen lægger desuden op til et forbud imod indgreb der forstyrre søernes brinker. Frederiksdal Skov strækker sig helt ned til Bagsværd Sø, og vil kunne påvirkes ved uddybning af søen. Endelig forbyder fredningen fældning af større gamle træer langs søbredderne omkring Bagsværd Sø og Lyngby Sø. En række flagermusarter forekommer i fredningsområdet (nævnt i afsnittet om natur ovenfor). Det er af afgørende betydning for flagermusene, at disse træer bevares, da de kan være levesteder for flagermusene.

I afsnittet om naturen er uddybede beskrivelser af de internationalt beskyttede arter, der findes i fredningsområdet.

Der er flere steder langs Lyngby Sø et behov for pleje, så den smukke udsigt på ny kan komme til sin ret. Her ses et eksempel på den invasive plante Japansk pileurt, som er ved at lukke for udsigten. Planten bliver hurtigt op til 3 m høj.

4. Forslag til fredningsbestemmelser

Det foreslås at fredningen tinglyses med følgende bestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter.
- At bevare og forbedre levedulighederne for plante- og dyreliv.
- At sikre de kulturhistoriske og geologiske kvaliteter.
- At sikre offentlighedens adgang.
- At sikre og udvikle områdets almene rekreative kvaliteter.
- At skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning.
- At bevare, beskytte og forbedre søernes eksisterende brinker.

§ 2 Bevaring af området

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages ændringer i eksisterende beplantning, i terrænet eller opføres yderligere bebyggelse, veje, anlæg og herunder jordanlæg medmindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.

§ 3 Bebyggelse, andre faste anlæg og oplag mv.

Stk. 1. Der må ikke etableres nye selvstændige boliger og bebyggelse i området, herunder drivhuse, ridehaller, spejderhytter, boder, skure, bådehuse mv. Mindre udvidelser af eksisterende boliger og bebyggelse kan kun finde sted efter fredningsnævnets dispensation.

Stk. 2. Der må ikke anbringes campingvogne eller lignende inden for fredningsområdet, og teltslagning må ikke finde sted. Kortvarig teltslagning i området mellem Regattapavillonen og tilskueroområdet i relation til særlige arrangementer kan ske efter forudgående tilladelse fra kommunen, jf. fredningskortet.

Teltslagning må ikke forhindre offentlighedens færdsel på stierne i området.

Stk. 3. Der må ikke finde deponering eller opfyldning sted inden for fredningsområdet, hverken i søerne eller omkring søerne og herunder midlertidig deponering af slam fra eventuel oprensning af søerne.

Stk. 4. Der må ikke placeres affald, herunder haveaffald, på arealer fra stien omkring søerne og ud til vandkanten, jf. fredningskortet. Undtaget fra dette er de private grunde, hvor boligen er placeret søværts stien.

Stk. 5. Eksisterende lovlige både- og badebroer kan fastholdes i nuværende omfang. Udskiftning af eksisterende lovlige både- og badebroer er tilladte i samme dimensioner, som den bro der udskiftes. Udvidelser af eksisterende samt nye både- og badebroer kan kun etableres efter Fredningsnævnets dispensation.

Stk. 6. Sejlads med motordrevne både og windsurfing er ikke tilladt. Undtaget herfra er Bådfarten samt den nuværende sejlads med motordrevne følgebåde i form af katamaraner i forbindelse med rosporten. Øvrig regulering af sejlads henvises der til reglementer for hhv. Gladsaxe og Lyngby Søer. Oplag og opankring af følgebåde må kun ske i området ved Bagsværd Rostadion og Nybro-Furå Kano- og Kajakklub, som angivet på fredningskortet.

Stk. 7. Erhvervsmæssigt fiskeri i søerne er forbudt.

Stk. 8. Vandindvinding fra eksisterende borer inden for fredningsområdet kan kun finde sted efter Fredningsnævnets nærmere dispensation og såfremt det kan påvises, at der ingen negativ effekt er på vådområder i og udenfor fredningsområdet.

Nye vandboringer inden for fredningsområdet er ikke tilladt.

Stk. 9. Enhver form for permanent skiltning og reklamering er forbudt i fredningsområdet med undtagelse af informationstavler til formidling af fredning, sejladsregler, kulturhistorie mv. samt stiafmærkninger.

Stk. 10. Der kan placeres borde, bænke og bålpladser til støtte for friluftslivet i henhold til fredningskortet. For Lyngby Åmose gælder dog, at der ikke må opstilles borde og etableres bålpladser.

Stk. 11. Som permanente tekniske installationer til afvikling af rosport regnes hidtidige bøjelanlæg, samt startanlæg ved Nybrovej. Øvrige tekniske installationer som anvendes i forbindelse med stævner regnes som midlertidige. Tidligst en uge før stævner, må midlertidige tekniske anlæg opstilles. Senest en uge efter stævner skal midlertidige installationer nedtages og fjernes fra søen eller anbringes ved bredden til klubhusene i Regattaområdet, jf. fredningskortet. Sæsonen er fra 1. april til 1. november. Alle ændringer af tekniske anlæg skal godkendes af Fredningsnævnet.

Stk. 12. Andre tekniske installationer, herunder vindmøller, antennemaster, ledningsmaster og lignende må ikke placeres indenfor fredningsområdet.

§ 4 Retningslinier for skov- og landbrugsdrift samt vandløbsvedligeholdelse

Stk. 1. Skovdriften skal være ekstensiv og drives i plukhugst eller henligge som urørt skov. Der skal konsekvent anvendes hjemmehørende træarter ved foryngelser.

Stk. 2. Der er forbud imod juletræsbeplantning og andre udsigtshæmmende afgrøder, medmindre de etableres som led i en plejeplan.

Stk. 3. Landbrugsdriften kan foregå som hidtil.

Stk. 4. Vandløbsvedligeholdelse: Vandløbsmyndigheden kan foretage vandløbsvedligeholdelse efter det gældende vandløbsregulativ.

§ 5 Naturpleje

Stk. 1. Staten er plejemyndighed for statsejede arealer og hhv. Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Furesø kommuner for de øvrige arealer. Plejemyndighederne kan gennemføre pleje af de fredede arealer. For pleje gælder i øvrigt Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 749 af 21/06/2007 eller senere ændringer af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Plejemyndighederne udarbejder plejeplaner der forhandles med og tilsendes lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet. Såfremt der er uenighed mellem plejemyndighederne, DN, Friluftsrådet eller i forhold til en lodsejer, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen.

Stk. 3. Forslag til første plejeplan skal foreligge senest to år efter fredningens gennemførelse. Plejeplanen skal efterfølgende revideres hvert 5. år.

Stk. 4. Plejeplanen skal blandt andet indeholde retningslinier for beskæring af siv i start- og målområdet.

§ 6 Naturgenopretning

Stk. 1. Fredningen er ikke til hinder for, at der gennemføres en oprensning af Bagsværd Sø og Lyngby Sø. Dog må opgravet slam ikke placeres indenfor fredningsområdet.

Stk. 2. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan foretages naturgenopretning, som fremmer fredningens formål, eller som er et krav efter EU's vandrammedirektiv, efter fredningsnævnets nærmere godkendelse.

Stk. 3. Naturgenopretningsprojekter kræver Fredningsnævnets nærmere dispensation fra fredningen og forudsætter at der ikke afgraves yderligere af de eksisterende brinker.

§ 7 Offentlighedens adgang.

Stk. 1. Området skal som udgangspunkt holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden. I Lyngby Åmose er færdsel udenfor stierne dog ikke tilladt af hensyn til naturen og sikkerheden. Det er ikke tilladt med skiltning at forhindre offentlighedens adgang til det fredede område med mindre det er privat ejet.

Stk. 2. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området, herunder begrænsninger i landgangen fra både.

Stk. 3. Offentlighedens adgang reguleres i øvrigt efter naturbeskyttelseslovens regler om offentlighedens adgang.

Stk. 4. Eksisterende stier må ikke nedlægges.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres yderligere stier i området efter plejemyndighedens nærmere planlægning.

§ 8 Særlige bestemmelser

Stk. 1. Eksisterende levende hegn, trådhegn mv. mellem Lyngby Sø og den offentlige sti mellem Lyngby og Folkeparken og mellem Folkeparken og Nybro må ikke have en højde, der overstiger 110 cm. Tilsvarende gælder på matr.nr. 14 tz Bagsværd By, Bagsværd, for enden af Ellestien.

Nye hegn af enhver art må ikke etableres mellem sø og sti samt offentlige rekreative områder, som ind går i fredningen.

Stk. 2. Større gamle træer langs bredderne af Lyngby Sø og Bagsværd Sø indenfor fredningsområdet må kun fældes eller beskæres med fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 3. Rosportens klublokaler på matr.nr. 14 abi og 14 yx Bagsværd By, Bagsværd kan udvides med Fredningsnævnets godkendelse. Udvidelsen skal passes ind i omgivelserne og højden må ikke overstige nuværende byggeris højde. Farverne skal være neutrale jordfarver. Hvis klublokalerne nedrives og genopføres skal projektet godkendes i sin helhed af Fredningsnævnet.

Stk. 4. Der kan ske en uddybning af robanerne på Bagsværd Sø til maksimalt 2 meters vanddybde, dog må glaciale lag ikke bortgraves. Det skal forinden sikres, at der ikke med uddybningen forekommer utilsigtede negative konsekvenser for søen og dens brinker. Evt. udgravning eller andre tiltag omkring banetracé forudsætter en fastholdelse af de eksisterende grænser mellem vand og land, jf. § 6, stk. 3. Projektet kræver Fredningsnævnets dispensation.

Stk. 5. Tilskuerpladserne på matr.nr. 62e Bagsværd - kan renoveres og moderniseres. De skal efterfølgende fremstå græsklædte. Der må ikke placeres permanente bænke på tilskuerpladserne. Bænke skal holdes i jordfarver. Projektet kræver Fredningsnævnets dispensation.

§ 9. Jagt

Jagt er forbudt indenfor fredningsområdet.

§ 10 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 12 Ophævelse af tidligere fredninger

Nærværende fredningsforslag erstatter følgende kendelser helt eller delvist:

- Overfredningsnævnets kendelse vedrørende fredning af Lyngby Åmose fra 14.01.1949.
- Fredningsoverenskomst vedrørende udsigtsfredning for et mindre område ved Nybrovej på matr. nr. 27b og 27c Bagsværd fra 09.05.1954.
- Fredningsoverenskomst vedrørende fredning langs Aldershvile Skov ved Skovbrynet helt ned til Bagsværd Sø fra 13.02.1939.

Luftfotos fra foråret 2007:

Luftfoto af startområde. Øverst i billedet ses i Nybro-Furå Kano- og Kajakklub. Kilde: Gladsaxe Kommunes hjemmeside

Luftfoto af Regattaområdet med roklubber og kajanlæg. Kilde: Gladsaxe Kommunes hjemmeside.

Luftfoto af tilskuerområdet i målområdet og Kobberdammene. Kilde: Gladsaxe Kommunes hjemmeside.

Luftfoto af Bagsværd Sø og Lyngby Sø. Kilde: Gladsaxe Kommunes hjemmeside.